

Åtgärder med anledning av rådets förordning om euroförfalskning

Europeiska unionens råd har den 28 juni 2001 antagit förordningen (EG) nr 1338/2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfalskning. Denna förordning som syftar till att säkerställa en högt skydd av euron mot förfalskning är direkt tillämplig i medlemsländerna.

Enligt förordningen skall medlemsländerna i samförstånd med Europeiska centralbanken utse eller inrätta ett nationellt analyscentrum. Till Finlands nationella analyscentrum har för såväl sedlar som mynt utsetts centralkriminalpolisen, som undersöker misstänkta förfalskningar av sedlar och mynt.

Enligt artikel 6.1 i förordningen skall kreditinstituten och alla andra inrättningar som yrkesmässigt medverkar vid hanteringen och distributionen till allmänheten av sedlar och mynt ha skyldighet att ta alla de mottagna eurosedlar och euromynt ur omlopp som de vet eller har tillräckliga skäl att tro är falska. Detta gäller också de inrättningar som ägnar sig åt att växla sedlar och mynt i olika valutor, t.ex. växlingskontor. Förfalskningar eller misstänkta förfalskningar skall utan dröjsmål överlämnas till de behöriga nationella myndigheterna. Medlemsländerna skall enligt förordningen lagstifta om effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för dem som åsidosätter dessa skyldigheter.

Enligt 5 § 1 mom. 6 punkten lagen om Finlands Bank (214/1998) har Finlands Bank rätt att meddela banker och andra penninginstitut samt motsvarande samfund föreskrifter och anvisningar om sedel- och mynthanteringen. För att syftet med förordningen skall uppfyllas understryker Finlands Bank att äktheten av alla mottagna eurosedlar och euromynt på ett behörigt sätt skall undersökas med tekniska hjälpmedel och pengarna vid behov omedelbart överlämnas till polismyndigheterna för vidarebefordran till centralkriminalpolisen. Pengarna anses mottagna när de för inväxling eller sortering överlämnats till handläggaren, som därefter är skyldig att förfara enligt förordningens artikel 6.1.

För de fall då mottagaren vet att pengarna är falska eller förfalskade har straff för åsidosättande av skyldigheterna enligt förordningen föreskrivits i strafflagen. Enligt 37 kap. 5 § strafflagen skall den som tar emot falska eller förfalskade pengar såsom gångbara, överlåter dem till någon annan i avsikt att åter sätta dem i omlopp som sådana, trots att han vet att de är falska eller förfalskade, dömas för användning av falska pengar. Straffet är böter eller fängelse i högst ett år. Försök till brott är straffbart. Enligt 37 kap. 14 § strafflagen omfattas även juridiska personer av straffansvar för betalningsmedelsbrott som uppräknas i paragrafen. En juridisk person kan dömas till samfundsbot, om någon som hör till dess ledning eller utövar faktisk beslutanderätt inom den juridiska personen har varit delaktig i brottet eller tillåtit att brottet har begåtts eller om i den juridiska personens verksamhet inte har iakttagits den omsorg och försiktighet som krävs för att förebygga brottet.